

Ako máme chápať v súčasnej dobe slobodný duchovný život a jeho samosprávu nezávislú od štátu a od ekonomiky? Ako je možné samostatne spravovať nejakú slobodnú duchovnú organizáciu, napríklad školu, v súlade s požiadavkami doby vývoja individuality a slobody? Je to vôbec uskutočniteľné za súčasných podmienok? To sú nosné otázky tejto knihy, ktorá obsahuje starostlivo zostavený výber citátov z 29 zväzkov súborného diela Rudolfa Steinera a rozsiahlu úvodnú esej J. Mosmanna.

„Neznamená to, že každý bude robiť, čo chce on, naopak, on práve proste nebude robiť to, čo chce, ale na základe potrieb duchovného života – aby bol tento život organizovaný čo najplodnejšie – bude v ľuďoch opäť sklon dobrovoľne nasledovať tých, ktorí niekedy môžu byť autoritou. Nejaká «ústava», ktorá však nespočíva na strnulých zákonoch, na skostnatených štátnych nariadeniach, určite v slobodnom duchovnom živote pripadá do úvahy, ibaže sa bude vzťahovať na reálne, živé vzťahy ľudí, ktorí sa podieľajú na tomto duchovnom živote. «Zákon» však najskôr musí na tejto pôde byť nahradený slobodnými ľudskými vzťahmi, ktoré sú skutočne individuálne a môžu sa neustále z týždňa na týždeň meniť, a ktoré vôbec nemôžu byť zviazané strnulými zákonmi a zvečnené do nejakej strnulej formy. (...) Je vskutku badateľné, ako je dnes ešte prítomný určitý strach zo samostatnosti duchovného života, ako sa mnohí cítia dobre pod štátnou záštitou. Ale práve to je ten problém, že sa toľko ľudí cíti dobre pod touto štátnou záštitou.“

„Nezáleží na zakladaní škôl v rámci súčasného systému, v ktorých sa vytvorí náhrada vyučovania tým, že sa jednoducho verí v možnosť dodržiavania mnou vytýčeného smeru, ale záleží na tom, aby sa v tejto oblasti nasledoval princíp: sloboda v duchovnom živote. Potom je prostredníctvom takejto školy vytvorený počiatok trojčlenosti. Nevyvolávajú teda v ľuďoch falošné predstavy tým, že im vštepujete vieru, že by sa mohlo poctivo zotrvať v starých pomeroch, a napriek tomu zakladať waldorfské školy.“

Rudolf Steiner

ISBN 978-80-972205-3-2

9 788097 220532

Rudolf Steiner

PRINCÍP SLOBODY A SLOBODNÁ ŠKOLA

Rudolf Steiner

PRINCÍP SLOBODY A SLOBODNÁ ŠKOLA

Čo znamená samospráva duchovnej organizácie
v trojčlennom sociálnom organizme?

Zostavil, predslov a komentár napísal
Johannes Mosmann

Rudolf Steiner: Princíp slobody a slobodná škola

**Čo znamená samospráva duchovnej organizácie
v trojčlennom sociálnom organizme?**

zostavil, predslov a komentár napísal
Johannes Mosmann

preložil a vysvetlivky napísal
Andrej Szolgay

2016

Zostavil, predslov a komentár napísal: Johannes Mosmann

Preklad a vysvetlivky: Andrej Szolgay

Titulný obrázok: Sylvain Coiplet podľa kresby Rudolfa Steinera

Grafická úprava obálky: Markus Mosmann

ISBN 978-80-972205-3-2

Obsah

Pojem samosprávy u Rudolfa Steinera	5
Mikrokozmos alebo Makrokozmos	6
Praobraz kolegiálnej samosprávy	13
„Potom je celé waldorfské hnutie nanič”	22
Neutralizácia právnej formy	28
Svornosť namiesto demokracie	36
Typický priebeh choroby	46
Rozvoj zdravého citu pre právo	50
Hodí sa Steinerov pojem slobody do našej doby?	59
Zdrojové texty	63
Waldorfský učiteľ nemá nad sebou žiadnu inštanciu	63
Výchovné umenie je uskutočniteľné len pomocou trojčlennosti	65
Antroposofia potrebuje sociálnu trojčlennosť	67
Oddelenie školstva od štátu	68
Waldorfská škola nemá zmysel bez oslobodenia všetkých škôl a univerzít	69
Namiesto waldorfských škôl založiť svetové hnutie za slobodu	70
Prečo nemôže byť založená žiadna ďalšia waldorfská škola	71
Kde je nutné schvaľovanie učiteľov, tam niet žiadnej pravej waldorfskej školy	72
Radšej pomalý rast, ako akceptovať úradne schválené učenie	73

Štát má preskúšavať samostatne	73
Skúška správnosti založenia nejakej waldorfskej školy	74
Čo robí nejakého človeka „učiteľom“?	76
Slobodná škola je možná len bez štátneho financovania	77
Výplaty učiteľov neplatit z daňových peňazí	79
Učitelia majú strach zo slobody	81
Odstránenie povinnej školskej dochádzky	83
Právo na vzdelanie namiesto povinnej školskej dochádzky	83
Odstránenie povinnej školskej dochádzky ukáže skutočnú úlohu	85
Ako poctivo pôsobiť v prospech demokracie?	85
Žiadna demokracia v rámci duchovného života	86
Ako spravuje nejaká škola samú seba?	87
Na konferenciách sa nestanovujú žiadne pedagogické predpisy	90
Čím možno nahradiť demokratický proces?	91
Vychádzať z ducha namiesto z ideí	93
Vďaka slobodnému duchovnému životu sa prejaví „duch waldorfskej školy“	95
Kto alebo čo nahradí riaditeľa?	96
Učiteľ je „autonómny“ aj s waldorfskými učebnými osnovami	97
Budovanie antroposofického spoločenstva	99
Učiteľ bude vychovávaný prostredníctvom dieťaťa	100
Konferencia prekonáva odborné idiotstvo	101
Centrálny orgán správy stavia do centra jednotlivé dieťa	102
Centrálnym orgánom je „seminár“	105
Oficiálna vyučovacia reč je príčinou národnej nenávisťi	108
Je Nemecko nemecké? Rozpustenie národného štátu	109
Žiadny protekcionizmus pre vlastný svetonázor	111
Má byť Waldorfská škola súčasťou Antroposofickej spoločnosti?	113
Ako sa môže waldorfská škola stať príkladom?	115

Stručné zhrnutie sociálnej trojčlennosti	116
Právne impulzy neprichádzajú do úvahy	121
Učiteľ musí byť aktívny vo všetkých troch oblastiach	122
Samospráva je možná len v trojčlennej spoločnosti	125
Chcieť rozčleniť jednotlivú inštitúciu je „čudácke“	126
Starý systém nahradiť tým, čo je pozitívne	133
Zvláštne okolnosti vo Švajčiarsku	133
Waldorfská škola nemusí byť slobodnou školou	136
Waldorfská pedagogika nepozná žiadne kompromisy	138
Sklamaný z antroposofov	140
Bez oslobodenia vzdelávania budú stále revolúcie	143
Literatúra	145

Viac o téme sociálnej trojčlennosti

Institut für soziale Dreigliederung

Liegnitzer Straße 15, 10999 Berlin, Deutschland

Tel.: +49 (30) 6807968943

institut@dreigliederung.de, www.dreigliederung.de

Aktivity inštitútu môžete podporiť finančným príspevkom na účet:

Majiteľ účtu: Institut für Dreigliederung

IBAN: DE80430609671136056200

BIC: GENODEM1GLS

Banka: GLS-Bank

alebo online, napr. cez Paypal:

www.dreigliederung.de/institut/spenden.php

Kontakt pre SR a ČR

Andrej Szolgay, Fedinova 3, 851 01 Bratislava, Slovenská republika

szolgay@gmail.com, www.trojclennost.org

V prípade záujmu môžete finančne podporiť preklady textov o sociálnej trojčlennosti do slovenského a českého jazyka:

Slovenská republika – Fio banka, a. s., pobočka zahr. banky

IBAN: SK09 8330 0000 0021 0027 3419

BIC: FIOZSKBAXXX

Česká republika – FIO BANKA, A. S.

Číslo účtu: 2100273419 / 2010